

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1To/65/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4619010155
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Hrvola
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4619010155.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Hrvolu a členov senátu JUDr. Lenky Kováčovej, PhD. a JUDr. Ingrid Kišacovej PhD., v trestnej veci proti obžalovanému ml. M. M. pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., o odvolaní obžalovaného a ml. a otca obžalovaného ml., proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 24.06.2020 sp. zn. 2T/35/2019, na verejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 20.10.2020 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 odsek 1 písm. b), d) Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku,

obžalovaný
mladistvý M. M., narodený XX.XX.XXXX v N.,
trvale bytom N. - E., C. P.,
na slobode,

j e v i n n ý

že, dňa 04.04.2018 približne o 05.55 hod. v obci Malé Ripňany okres Topoľčany potom, čo na miestnej autobusovej zastávke nastúpil do autobusu zn. SOR s evidenčným číslom N., začal vodičovi autobusu - poškodenému V. K. vulgárne nadávať, na čo bol zo strany poškodeného opakovane vyzvaný, aby z autobusu vystúpil, čo neuposlúchol, následne pristúpil bližšie k poškodenému, ktorý v tom čase sedel na mieste vodiča autobusu, v dôsledku čoho sa poškodený postavil a snažil sa ho z autobusu vyviešť von, pričom došlo k spoločnému pádu cez predné dvere autobusu na dlažbu miestnej autobusovej zastávky, kde obžalovaný ml. počas toho, ako sa poškodený snažil postaviť zo zeme, ho opakovane udrel päťami oboch rúk prevažne do ľavej časti tváre, v dôsledku čoho poškodený V. K. utrpel zranenie - pomliaždenie mäkkých tkanív hlavy a tváre s krvným výronom okolo ľavého oka a spánkovej oblasti vľavo, ktoré spôsobilo krátku dobu trvajúcu poruchu zdravia a liečenie v trvaní od 04.04.2018 do 09.04.2018,

t e d a

dopustil sa fyzicky na mieste verejnosti prístupnom výtržnosti tým, že napadol iného,

dopustil sa konania, ktoré bezprostredne smerovalo k úmyselnému ublíženiu na zdraví inému, pričom nedošlo k dokonaniu trestného činu,

t ý m s p á c h a l

prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. v jednočinnom súbehu s pokusom prečinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. k § 156 ods. 1 Tr. zák.

Z a t o m u u k l a d á

Podľa § 364 ods. 1 Tr. zák., § 117 ods. 1 Tr. zák., za zistenej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák. a priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. a § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. výkon trestu odňatia slobody podmienienečne odkladá a podľa § 119 ods. 1 Tr. zák. určuje skúšobnú dobu na 1 (jeden) rok.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodených Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, a.s., IČO: 35 937 874 so sídlom Bratislava, Panónska cesta 2, 851 04 Bratislava, Sociálnu poisťovňu, Ul. 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, IČO: 308 074 84 a ARRIVA Nitra, a.s. so sídlom Štúrova 72, 949 44 Nitra, IČO: 36 545 082 s nárokmi na náhradu škody odkazuje na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Horeuvedeným rozsudkom súd I. stupňa uznal obžalovaného ml. M. M. (ďalej len obžalovaný ml.) vinným z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že dňa 04.04.2018 približne o 05.55 hod. v obci Malé Ripňany okres Topoľčany potom, čo na miestnej autobusovej zastávke nastúpil do autobusu zn. SOR s evidenčným číslom N., začal vodičovi autobusu - poškodenému V. K. vulgárne nadávať, na čo bol zo strany poškodeného opakovane vyzvaný, aby z autobusu vystúpil, čo neuposlúchol, následne pristúpil bližšie k poškodenému, ktorý v tom čase sedel na mieste vodiča autobusu, v dôsledku čoho sa poškodený postavil a snažil sa ho z autobusu vyvieť von, pričom došlo k spoločnému pádu cez predné dvere autobusu na dlažbu miestnej autobusovej zastávky, kde obžalovaný ml. počas toho, ako sa poškodený snažil postaviť zo zeme, ho opakovane udrel päťami oboch rúk prevažne do ľavej časti tváre, v dôsledku čoho poškodený V. K. utrpel zranenie - pomliaždenie mäkkých tkanív hlavy a tváre s krvným výronom okolo ľavého oka a spánkovej oblasti vľavo, ktoré spôsobilo krátku dobu trvajúcu poruchu zdravia a liečenie v trvaní od 04.04.2018 do 10.04.2018.

Za to mu súd I. stupňa uložil podľa § 364 ods. 1 Tr. zák., za použitia § 117 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., za zistenej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák. a priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. výkon trestu odňatia slobody podmienienečne odložil a podľa § 119 ods. 1 Tr. zák. určil skúšobnú dobu na 1 rok.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodené spoločnosti Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, a.s., IČO: 35 937 864 so sídlom Bratislava, ul. Mamatyeva č. 17, Sociálna poisťovňa, pobočka Topoľčany, Nám. M. R. Štefánika 2269/18, 955 91 Topoľčany, ARRIVA Nitra, a.s., IČO: 36 545 082 so sídlom Štúrova 72, 949 44 Nitra s nárokmi na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Uvedený rozsudok, v zákonom určenej lehote, prostredníctvom obhajcu, napadol odvolaním obžalovaný ml. a jeho otec. Obaja odvolatelia napádali výroky o vine, treste a konanie, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo.

Obžalovaný ml. v písomných dôvodoch odvolania, prostredníctvom obhajcu, vytykal súdu I. stupňa nesprávne hodnotenie skutočností vyplývajúcich z dokazovania, keď súd mal za dokázané, že by pokračoval vo vulgárnych nadávkach aj potom, ako ho mal poškodený vykázať z autobusu. Podľa videonahrávky adresoval poškodenému jednu vulgárnu nadávku, poškodený uviedol „vypadni“, nastal konflikt mimo autobusu, ktorý však žiadnym spôsobom nezačal. Nemal v úmysle ďalej viesť konflikt

resp. ho gradovať. Poškodený ani svedkyňa P. Y. nepotvrdili, že mal vulgarizmy opakovať po vykázaní z autobusu. Priebeh skutku mimo autobusu videl, aj to nie celý, len T. J.. On sa len bránil poškodenému, ustupoval, došiel k lavičke, nemal ďalej cúvať, chránil si tvár, keď sa poškodený zvalil na neho, chytil ho za ramená, dostal sa spod neho a nasadil mu páku, čo trvalo 5 sekúnd, s čím sa súd I. stupňa nezaoberal, aj keď je to podporené zvukovo-obrazovým záznamom.

Súd nesprávne vyhodnotil výpoveď svedka J.. Y., ktorý incident sledoval do fázy, keď sa s poškodeným nachádzali na schodoch vedúcich von z autobusu, vypovedal o tom, že mal udrieť poškodeného v autobuse, čo žiaden iný svedok neuvádza.

Namietal naplnenie znakov skutkových podstát oboch prečinov. Poukazoval na znalecký posudok MUDr. Pamulu, dobu liečenia a práceneschopnosti do 7 dní s tým, že po vyšetrení dňa 09.04.2018 už nie je v zdravotnej dokumentácii žiaden záznam o priebehu liečenia zranenia hlavy. Poškodený už dňa 10.04.2018 mohol fungovať, preto nemožno tento deň započítať do doby liečenia a PN. To, že súd obhajcovi neumožnil podať námietku v súvislosti s výpoveďou znalca považoval za porušenie jeho práva na obhajobu. Za nesprávny považoval záver o rozpätí doby liečenia a PN 7 dní, správne malo byť do 7 dní. Súd I. stupňa sa nezaoberal materiálным korektívom podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. a aplikáciou § 95 ods. 2 Tr. zák.

K prečinu výtržníctva namietal, že súd nerozlišoval dve fázy skutku - v autobuse a mimo autobusu. V priestoroch autobusu nedošlo k fyzickému konfliktu, bol násilne vytláčaný poškodeným von z autobusu. Nedopustil sa výtržnosti v autobuse ani neznevážil poškodeného pred minimálne 6 osobami prítomnými v autobuse. Incident v autobuse nenapĺňa znaky skutkových podstát prečinov, z ktorých bol uznaný vinným. Súd nedostatočne a nesprávne vyhodnotil znaky skutkovej podstaty trestného činu výtržníctva, umelé množenie miest spáchania skutku (autobus) a množenie svedkov má vplyv aj na posúdenie závažnosti tohto prečinu. Nemal úmysel vyvolať fyzický konflikt, poškodený zaútočil na neho. Zvukovo obrazový záznam potvrdzuje, že po nastúpení do autobusu použil voči poškodenému jeden vulgajzus, poškodený mu vravel, aby vypadol. Potom sa pýtal poškodeného na jeho meno, poškodený opustil miesto vodiča a surovo ho vyhadzoval z autobusu. On po celý čas nič nerobil. Poškodený ho dostal von z autobusu, dal poškodeného do páky, išlo z jeho strany o obranu. Potom poškodený povedal, že zavolá políciu, on mu povedal, nech zavolá. Nedokáže si predstaviť iný dôvod, aby sa pýtal poškodeného, či už ho môže pustiť, než je obava z toho, že na neho opäť zaútočí, keď ho pustí.

Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a oslobodiť ho spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Tr. por., pretože nebolo dokázané, že sa stal, skutok, pre ktorý je stíhaný.

Dňa 19.10.2020 odvolanie doplnil. Poukazoval na zvukový záznam z hlavného pojednávania zo dňa 18.06.2019 a vyjadrenie poškodeného „nakolko on ma stiahol a spadli sme na tú dlažbu a tam ma začal udierať do tváre, pritom som aj ja nejako buď facku dal alebo čo, som ho chytil okolo krku“. Toto potvrdzuje jeho obhajobu, že vonku pri autobuse sa len bránil útoku zo strany poškodeného. Korigoval svoje vyjadrenie, ktoré bolo súčasťou podaného odvolania, keď namietal neúplnú protokoláciu súdom I. stupňa, pretože zo zvukového záznamu vyplýva, že doba obmedzenia obvyklého spôsobu života poškodeného trvala rovnako ako doba liečenia a je zhrnutá v poslednej odpovedi znalca na strane 4 zápisnice. Pridržiaval sa svojich odvolacích dôvodov, že súd I. stupňa nezapísal ani sa nezaoberal jeho námietkami ohľadne výsluchu znalca prokurátorom na hlavnom pojednávaní so záverom, že nevidí naplnenie skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví.

Otec obžalovaného ml. v odvolaní poukázal na výpoveď svedka W. T., podľa ktorého tvrdenia, že obžalovaný ml. bol opitý, sú vymyslené a nepodložené, správal sa slušne. Podľa svedka sa práve poškodený správal neprimerane, podráždene. Obžalovaný ml. vošiel do autobusu, natáčal dej na telefón, ktorý držal v pravej ruke, použil jeden vulgarizmus vo vete, v ktorej žiadal meno vodiča. Obžalovaný ml. ani nemal príležitosť odísť, jedna výzva „vypadni“ počas vety a okamžite sa vodič bez upozornenia a výziev postavil a vyhodil ho z autobusu hrubým spôsobom. Nie je pravda, že spolu vypadli z autobusu, podľa videa poškodený stojí na schodíku a obžalovaný ml. je už vonku. Stále má v ruke telefón, nie je možné, aby útočil, poškodený sa za ním načahuje. Potom mu poškodený vyrazil telefón z ruky, došlo k roztržke, ktorej začiatok ani koniec nikto zo svedkov nevidel. Poškodený odpovedal na otázku „capol som zasranovi, asi aj prvý“. Na ďalšiu otázku poškodený odpovedal „rupli mi nervy, tak som zasrana

vyhodil z autobusu“. Obžalovaný ml. nemal záujem poškodenému ublížiť, len odvrátiť jeho útok, on útok nezačal, len ho ukončil.

Poukazoval na vyjadrenia znalca, že ku zraneniu poškodeného na ľavej strane tváre došlo jednými, možno dvomi, maximálne tromi údermi slabej intenzity, došlo k podliatine, čo si aj nemusí vyžiadať PN a ak áno, maximálne do jedného týždňa. Aj obžalovaný ml. mal zranenia, nechcel ísť k lekárovi. Rozsudok sa opiera len o výpovede obžalovaného ml., poškodeného a svedka, ktorý videl, ako obžalovaný ml. bije poškodeného, ale nevidel začiatok ani koniec incidentu. Je podstatné, kto začal incident a kto ho skončil, kto bol útočníkom. Polícia nemala záujem riešiť, či obžalovaný ml. bol pod vplyvom alkoholu, nebrali to ako vážny incident.

K osobe obžalovaného ml. uviedol, že ukončil 8 ročné bilingválne gymnázium, študuje na vysokej škole, je vicemajster sveta v hokejbale, viacnásobný majster Slovenska v minikárach. Navrhol, aby bol obžalovaný ml. spod obžaloby oslobodený.

Verejné zasadnutie bolo na žiadosť obžalovaného ml. (tento v čase jeho konania už bol plnoletý), ktorý bol riadne a včas upovedomený, vykonané v jeho neprítomnosti.

Obhajca obžalovaného ml. na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zotrval na podanom odvolaní a jeho dôvodoch. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a oslobodiť obžalovaného ml., pretože nebolo bez dôvodných pochybností jednoznačne preukázané, že skutok sa stal.

Otec obžalovaného ml. zotrval na podanom odvolaní. Uviedol, že obžalovaný ml. sa neospravedlnil za spôsob, ako sa vyjadril, pretože sa nemal ako ospravedlniť. Je študent 2. ročníka vysokej školy. Aktívne hrá hokej, býva s ním a matkou. Brigádne si privyrába u spoločnosti DHL v sklade v priemyselnom parku. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok, pretože skutok sa nestal tak, ako je opisovaný.

Poškodený V. K. s podanými odvolaniami nesúhlasil. Bol spokojný s tým, ako rozhodol súd I. stupňa.

Prokurátorka krajskej prokuratúry podané odvolania hodnotila ako nedôvodné, pretože okresný súd v predmetnej veci vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu a zákonným spôsobom. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, o aké dôkazy oprel svoje skutkové zistenia ako aj právne úvahy, na podklade ktorých dospel k záveru, že obžalovaný ml. sa dopustil trestného činu výtržníctva aj ublíženia na zdraví. Navrhla obe odvolania zamietnuť ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaných odvolaní oprávnenými osobami, nezistiac dôvody na postup vyplývajúci z § 316 Tr. por., preskúmal podľa § 317 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, rešpektujúc pritom zásadu zákazu reformatio in peius (zákaz zmeny k horšiemu), pretože odvolanie nebolo podané v neprospech obžalovaného ml. zo strany prokurátora na chyby, nezistiac chyby, ktoré by odvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a zistil, že obe odvolania sú čiastočne dôvodné.

Odvolací súd na základe prieskumnej povinnosti vyplývajúcej mu z citovaného ustanovenia zistil, že je nevyhnutné zrušiť odvolaniami napadnutý rozsudok v celom rozsahu a bez zistenia dôvodov na vrátenie veci súdu I. stupňa preto vo veci, t.j. výroku o vine a v nadväznosti aj výrokoch, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad, v danom prípade vo výrokoch o treste a náhrade škody, sám rozhodol.

Vo vzťahu ku konaniu, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo, odvolací súd primárne konštatuje, že v danom je vedené trestné stíhanie proti mladistvému obžalovanému, ktorý v čase spáchania skutku dovŕšil vek 14 rokov ale nedosiahol vek 18 rokov. Obžaloba bola podaná v čase, kedy obžalovaný dovŕšil 18 rokov, 10 mesiacov a 2 dni. Počas konania pred súdom vrátane hlavného pojednávania, na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok, obžalovaný ml. dovŕšil vek 20 rokov a 15 dní.

Podľa § 340 ods. 1 Tr. por., ak mladistvý v čase hlavného pojednávania dovŕšil devätnásť rok svojho veku, ustanovenia ohľadne účasti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a jeho zákonného zástupcu sa nepoužijú.

Postup súdu I. stupňa, keď po dovŕšení veku 19 rokov veku u obžalovaného ml. vykonával hlavné pojednávania za účasti orgánu sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a zákonného zástupcu obžalovaného ml. M. M., tak bol nad rámec zákona, bez vplyvu na správnosť a zákonnosť vykonaných dôkazov.

Odvolací súd odvolanie, ktoré podal T. M. ako zákonný zástupca, považoval za odvolanie otca obžalovaného ml. v zmysle § 308 ods.2 Tr. por. ktoré bolo podané v zákonom určenej lehote odvíjajúcej sa od odvolacej lehoty obžalovaného ml.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav vecí, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Súd I. stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu predpokladanom v § 2 ods. 10 Tr. por. Nedopustil sa takých procesných chýb, ktoré by odôvodňovali opakovanie alebo doplnenie dokazovania. Pri hodnotení dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. sa správne vysporiadal s dôkaznou situáciou po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní, a v tomto rámci aj s obhajobou obžalovaného ml., ktorý spáchanie žalovaného skutku popieral. Zdôraznil svedecké výpovede poškodeného, P. Y., B. Y., J. P. Y., J. P. Y., T. J., ktorí potvrdili, že obžalovaný ml. v inkriminovanom čase prišiel do obce Veľké Ripňany na autobusovú zastávku, nastúpil do autobusu, ktorého vodičom bol poškodený a tomuto začal vulgárne nadávať. Poškodený vyzval obžalovaného ml., aby z autobusu vystúpil, na čo tento nereagoval. Poškodený sa snažil obžalovaného ml. z autobusu vyvieť von, pričom obžalovaný ml. si priebeh tohto deja natáčal na svoj mobilný telefón. Vyhotovený záznam bol predložený v rámci obhajoby obžalovaného ml. Výpoveďou poškodeného bolo preukázané, že pri tomto došlo k ich spoločnému pádu cez predné dvere autobusu na dlažbu autobusovej zastávky, kde obžalovaný ml. poškodeného, ktorý sa snažil vstať zo zeme, opakovane udrel päťami oboch rúk najmä do ľavej časti tváre a spôsobil mu zranenia opísané v skutkovej vete tohto rozsudku, ktoré boli zistené pri lekárskejších vyšetreniach a posúdené znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia a traumatológia (nie súdne lekárstvo, ako nesprávne uvádzal súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku).

Ani v odvolacom konaní neboli zistené žiadne také okolnosti, ktoré by spochybňovali hodnovernosť osoby poškodeného a svedkov. Posudzujúc tieto osoby aj s poukazom na objektívny fakt - zranenie u poškodeného, je možné konštatovať správnosť právneho záveru súdu I. stupňa o pravdivosti ich výpovedí, z ktorých výpoveď poškodeného je potrebné považovať za priamy dôkaz.

Na margo odvolacích dôvodov je potrebné uviesť, že obhajoba obžalovaného ml. bola vyvrátená vykonaným dokazovaním. Bolo potrebné posudzovať skutkový dej v jeho celosti, t.j. aj s okolnosťami, ktoré sa stali na autobusovej stanici v Nitre a boli nepochybne zistené výpoveďami, poškodeného, ďalej svedka W. T., že poškodený odmietol vziať obžalovaného ml. do autobusu na autobusovej zastávke v meste Nitra, keď mal podozrenie, že tento je pod vplyvom alkoholu.

Tu odvolací súd dáva do pozornosti platný Prepravný poriadok pre pravidelnú prímestskú autobusovú dopravu spoločnosti ARRIVA a.s. Nitra (ktorým sa doposiaľ nikto nezaoberal), ktorý upravuje podmienky prepravy osôb a je vyhotovený v súlade a na vykonanie ustanovení zákona č. 56/2012 o cestnej doprave. Podľa jeho príslušných ustanovení, dopravca je oprávnený prostredníctvom vodiča dávať pokyny a príkazy cestujúcim na účel zaistenia ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorí sú povinní ich uposlúchnuť. Dopravca je oprávnený prostredníctvom vodiča autobusu odmietnuť prepravu cestujúceho a vylúčiť ho z prepravy, ak jeho správanie vzbudzuje obavu o bezpečnosť, život alebo zdravie vodiča alebo ostatných cestujúcich alebo aj v prípade, ak existuje podozrenie, že cestujúci je pod vplyvom alkoholu.

Medzi práva cestujúceho, okrem iného, patrí aj právo uplatňovať u dopravcu práva a nároky vyplývajúce z prepravného poriadku bez zbytočného odkladu. Ak sa práva neuplatnili najneskôr do troch mesiacov odo dňa, kedy mal uplatňovaný nárok vzniknúť, zaniknú. Cestujúci je povinný uplatniť svoje práva a nároky písomnou reklamáciou, v ktorej presne a jasne vymedzí, ktoré jeho práva boli akým spôsobom dotknuté a akú kompenzáciu požaduje a zároveň vznik svojich nárokov primerane odôvodní. Cestujúci je oprávnený doručiť dopravcovi reklamáciu poštou na adresu jeho sídla alebo osobne na obchodné miesto dopravcu. Ak sa reklamácia týka služieb vodiča autobusu pri vykonávaní prepravy, je cestujúci oprávnený podať reklamáciu aj priamo u dotknutého vodiča (čl. VII, bod 7.2, 7.3, XIII, bod 13.1, 13.2 prepravného poriadku platného v čase skutku).

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že obžalovaný ml. po tom, ako ho vodič autobusu (poškodený) vylúčil z prepravy na autobusovej zastávke v meste Nitra pre podozrenie, že je pod vplyvom alkoholu, neuplatnil svoje práva cestujúceho ani priamo u poškodeného, ani písomnou reklamáciou, ani priamo na autobusovej stanici v Nitre u dispečera. Namiesto toho zvolil osobné riešenie a cestoval taxíkom do obce Malé Ripňany, kde vošiel do autobusu a najskôr verbálne a napokon aj fyzicky pred autobusom, v priestoroch autobusovej zastávky, poškodeného napadol. Už z verbálneho prejavu obžalovaného ml. zaznamenaného na zvukovo-obrazovom zázname vyhotovenom obžalovaným ml. mobilným telefónom je zrejmé, že obžalovaný ml. neuplatňoval u vodiča autobusu - poškodeného reklamáciu spôsobom predpokladaným platným prepravným poriadkom, ale tomuto začal vulgárne nadávať a následne ho fyzicky napadol a spôsobil mu zranenia, pre ktoré nemohol pokračovať vo výkone svojho povolania. Obžalovaný ml. nevysvetlil z akého dôvodu použil výraz „rasistický autobus“ a čo tým chcel povedať? Jednoznačne však takéto konanie nie je možné považovať za reklamáciu jeho ako cestujúceho, ale len za konanie v ktorom obžalovaný „vzal spravodlivosť do vlastných rúk“. Takáto aktivita však v demokratickej a právnej spoločnosti nie je prípustná !

Z týchto dôvodov ani odvolací súd nemal pochybnosti o tom, že obžalovaný ml. sa dopustil konania kladeného mu za vinu v podanej obžalobe, i keď pristúpil ku zmene právnej kvalifikácie.

Súd I. stupňa, na základe vykonaných dôkazov správne zistil, že obžalovaný ml. svojím konaním keď fyzicky na mieste verejnosti prístupnom sa dopustil výtržnosti tým, že napadol iného a naplnil tým formálne znaky prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., pretože tak priestory autobusu slúžiaceho na hromadnú prepravu cestujúcich ako aj autobusovej zastávky, je potrebné považovať za miesto verejnosti prístupné. V tomto neboli odvolania dôvodné.

Podľa § 123 ods. 1, 2 Tr. zák., ujmu na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie akékoľvek poškodenie zdravia iného.

Ublížením na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie také poškodenie zdravia iného, ktoré si objektívne vyžiadalo lekárske vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie, počas ktorého bol nie iba na krátky čas sťažený obvyklý spôsob života.

Zisťovanie naplnenia uvedených zákonných znakov sa deje lekáorskými správami, znaleckými posudkami v súvislosti s výpoveďou poškodeného. Trestný zákon ani ďalšie právne normy nestanovujú dobu (čas) po akú mali uvedené ťažkosti trvať. Aby bolo možné považovať poruchu zdravia za ublíženie na zdraví, musí sťaženie obvyklého spôsobu života poškodeného presiahnuť spravidla 6 dní, túto dobu určuje len ustálená súdna prax ako obdobie 7-10 dní, pričom v každej veci sa zisťuje individuálne. Z písomného znaleckého posudku znalca MUDr. Mariána Pamulu vyplýva, že zranenia zistené u poškodeného si vyžiadali liečenie a práceneschopnosť asi 1 týždeň, od 04.04.2018 asi do 10.04.2018, čo na hlavnom pojednávaní upresnil tak, že poškodený bol na kontrole dňa 09.04.2018, kedy už nebolo potrebné žiadne liečenie, od 10.04.2018 už mohol „fungovať“. Z uvedeného teda vyplýva, že poškodený sa liečil, bol práceneschopný a obmedzenia v obvyklom spôsobe jeho života trvali od 04.04.2018 do 09.04.2018, t.j. 6 dní.

Bolo chybou súdu I. stupňa, keď túto skutočnosť zistenú z dokazovania na hlavnom pojednávaní nepremietol do úpravy skutkového a právneho stavu oproti podanej obžalobe i keď na strane 11 odôvodnenia napadnutého rozsudku poukazuje na súdnu prax aplikovanú pri hodnotení poruchy zdravia. V tomto smere odvolací súd považoval obe odvolania za čiastočne dôvodné.

S poukazom na tento skutkový záver bolo potrebné revidovať aj právnu kvalifikáciu prečinu ublíženia na zdraví uvedenú v napadnutom rozsudku.

Podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel dopustí v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.

Odvolačný súd s poukazom na odvolacie námietky dopĺňa, že každé poškodenie zdravia je potrebné hodnotiť individuálne, vziať do úvahy mechanizmus vzniku zranenia, početnosť úderov, ich intenzitu, aké lekárske vyšetrenia či ošetrenia si vyžiadali, ako dlho trvala práceneschopnosť. Tiež je potrebné hodnotiť, v akom smere zranenia obmedzovali obvyklý spôsob života poškodeného, či vôbec došlo k dokonaniu trestného činu alebo jeho pokusu. Poškodený v danom prípade vykonáva povolanie vodiča autobusu prímestskej linky. Obžalovaný ml. na neho opakovane útočil päťami oboch rúk do oblasti hlavy. Tým došlo, okrem iného, ku krvnému výronu oka, čo poškodenému bránilo vykonať ďalšiu prepravu cestujúcich. Len z objektívnych príčin nedosiahla doba liečenia a práceneschopnosti 7 a viac dní. Úmysel obžalovaného ml. bol však priamy, (nie nepriamy, ako nesprávne uvádzal súd I. stupňa), čo vyplýva z opakovanosti úderov, použitia pästí, smerovaním útoku do oblasti hlavy a oka vodiča autobusovej prepravy osôb, pre ktorého je zrak nevyhnutný k vykonávaniu povolania.

Pokiaľ sa odvolateľ domáhal posudzovania tzv. materiálneho korektívu tak ani v tomto smere odvolací súd nezistil dôvodnosť takýchto námietok.

Ani jeden z prečinov, ktorých sa obžalovaný ml. dopustil, nevykazoval znaky malej závažnosti (§ 10 ods. 2 Tr. zák.) a to práve s poukazom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku obžalovaného ml. v ktorej nevidno vôľu vec riešiť zákonným ale svojským spôsobom v rozpore s demokratickými princípmi a so zásadami slušnosti. Niet pochyb o tom, že násilné a verbálne hrubé konanie obžalovaného ml. na mieste verejnosti prístupnom bolo spôsobilé vyvolať u prítomných osôb značné pohoršenie a aj ho vyvolalo. Obžalovaný ml. svojším riešením prejavil hrubú mieru necitlivosti nielen voči osobe poškodeného, ako vodičovi hromadného dopravného prostriedku, ktorý bol zodpovedný za dodržanie práv ostatných cestujúcich - dopraviť ich na miesto určenia, ale aj voči ostatným cestujúcim, ktorým tak znemožnil riadne poskytnutie dopravy. Osobitne je zaujímavý aj verbálny prejav obž. ml., ktorý autobus považoval za „rasistický“, čo - koho a z akých dôvodov týmto myslel neozrejmil.

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy (§ 34 ods. 4 Tr. zák.).

Preskúmaním výroku o druhu a výmere trestu v napadnutom rozsudku odvolací súd posudzujúc ho v zmysle citovanej zásady, nezistil pochybenia, ktoré by boli v prospech obžalovaného ml. Trest výchovný uložený obžalovanému súdom I. stupňa spĺňa uvedené základné kritériá ukladania trestov podľa § 34 Tr. zák. a je v zákonom stanovenej trestnej sadzbe trestu odňatia slobody za trestný čin prísnejšie trestný, čo v danom prípade bol prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 Tr. zák. v sadzbe 6 mesiacov až 2 roky, zníženej podľa § 117 ods. 1 Tr. zák. u mladistvého na jednu polovicu, t.j. 3 mesiace až 18 mesiacov. Správne bola zistená poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák. - že viedol pred spáchaním trestného činu riadny život a priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák. - spáchal viac trestných činov. Za rovnakého pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností súd I. stupňa ukladal trest postupom podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. v sadzbe 3 mesiace až 18 mesiacov. Odvolací súd pripomína, že obžalovaný ml. mal možnosť vytvoriť si podmienky na priznanie aj iných poľahčujúcich okolností taxatívne vymenovaných v ustanovení § 36 Trestného zákona, čo by mohlo odôvodňovať iné rozhodnutie o treste, avšak dané možnosti nevyužil. Obžalovaný sa doposiaľ nebol súdne trestaný. Do spáchania žalovaného skutku nespáchal priestupok. V evidencii priestupkov má evidované 4 priestupky všetky v doprave (2-krát za prekročenie maximálne povolenej rýchlosti v obci) sankcionované blokovými pokutami. Je aktívnym športovcom, študentom vysokej školy. Teda ako osoba mladého veku je dostatočne aktívny a spôsobilý si uvedomiť, že porušovanie právneho poriadku nie je tá správna cesta do ďalšieho života.

Úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace, pri spodnej hranici trestnej sadzby, nemožno považovať za trest neprimerane prísny. Skúšobná doba v trvaní 1 roka je pri sadzbe 1 až 3 roky (§ 119 ods. 1 Tr. zák.) primeraná.

Takto uložený trest podľa názoru odvolacieho zodpovedá všetkým okolnostiam prípadu, osobe páchatela, dobe od spáchania trestného činu i dobe, po ktorú sa viedlo trestné stíhanie. Zároveň je primeraný a schopný splniť funkciu ochrany spoločnosti i prevencie (individuálnej i generálnej) a zároveň vyjadruje aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

K odvolacím námietkam obžalovaného ml. ohľadne konania, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo, odvolací súd dáva do pozornosti opatrenie súdu I. stupňa pred začatím hlavného pojednávania podľa § 58 ods. 3 Tr. por., na základe ktorého o hlavnom pojednávaní bola vyhotovená zápisnica diktovaním samosudkyňou. Z tohto dôvodu aj predmetom preskúmania odvolacieho súdu je procesný postup a obsah vykonaného dokazovania obsiahnutý v zápisnici o hlavnom pojednávaní, nie jeho záznam, ktorý neslúži procesným účelom. V tomto smere preto odvolanie v časti týkajúcej sa konania, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo, nebolo dôvodné.

Pokiaľ ide o výrok o náhrade škody, súd I. stupňa podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodených s nárokmi na náhradu škody, riadne a včas uplatnenej, odkázal na civilný proces. Tento výrok odôvodnil len konštatovaním, že obžalovaný je mladistvý. S takýmto postupom a odôvodnením súdu I. stupňa sa odvolací súd nestotožňuje, pretože pri rozhodovaní o náhrade škody vo vzťahu k mladistvému páchatelovi je potrebné zohľadňovať aj iné skutočnosti, ktoré sú prítomné v čase rozhodovania súdu, nielen fakt, že spáchal trestný čin pred dovŕšením plnoletosti.

Obžalovaný ml. v čase súdneho konania dovŕšil vek 20 rokov, popri štúdiu pracuje v spoločnosti DHL v priemyselnom parku. Tieto okolnosti súd I. stupňa vôbec nezistoval. Ak by ich zistil, nič by mu nebránilo rozhodnúť o povinnosti obžalovaného ml. nahradiť poškodeným spoločnostiam škodu, ktorú im spôsobil a za ktorú zodpovedá v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka.

Keďže proti výroku o náhrade škody napadnutého rozsudku nebolo podané odvolanie v neprospech obžalovaného ml., odvolací súd dané pochybenie súdu I. stupňa nemohol napraviť s poukazom na zásadu *reformatio in peius* (zákaz zmeny k horšiemu).

Pozornosti odvolacieho súdu však neušlo ani pochybenie súdu I. stupňa pri označení poškodených spoločností Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s., kde bolo nesprávne uvedené sídlo spoločnosti a Sociálnej poisťovne, pri ktorej bola uvedená „pobočka Topoľčany“, ktorá nemá právnu subjektivitu. I tieto pochybenia odvolací súd napravil.

Z týchto dôvodov odvolací súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Tr. por. po podaní odvolania obžalovaného ml. a jeho otca zrušil napadnutý rozsudok preto, že sa súd I. stupňa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, v dôsledku čoho boli porušené aj ustanovenia Trestného zákona a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám o vine obžalovaného ml. a výrokoch o treste a náhrade škody v zmysle výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný
riadny opravný prostriedok.
(§ 306 ods. 1 Tr. por.)